

presented with a brief description of their functional features. In particular, the possibilities of their use in students' studies are substantiated, integrating educational, practical and research activities.

Particular attention is paid to investigating the students' interactive activity while using the case-method, which involves realizing two blocks of functions: mobilization of collective efforts for a comprehensive analysis of the professional situation, opportunities to ensure its complexity, versatility and depth; developing the ability of each student to engage in constructive interpersonal interaction with all stakeholders, subjects in the process of solving a problem within the specific situation of a social assistance. At the same time it is proved, that interpersonal relationships and psychological microclimate (atmosphere) will be the result not of the professor's special additional efforts, but a natural background of a coherent, constructive, and thus successful solution of a problem within a socially determined situation.

Attention is also drawn to the importance of using the case-method for the development of personal qualities within the framework of forming significant professional competences. They are related to the ability to form tolerant, democratic relationships with others, and to create professionalism on the self-concept basis.

Key words: interactive methods, case method, competence, competence education, interactive activity.

УДК 796.08

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.19>

Павлюк І. С.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО СПОРТУ НА МАТЕРІАЛІ ПЕРШОГО ЖІНОЧОГО ЧЕМПІОНАТУ ЄВРОПИ З ФУТЗАЛУ

Проаналізовано історичний розвиток жіночого спорту в рамках суспільно-політичного руху боротьби жінок за свої права, як інструмента демонстрації того, що жінки рівні з чоловіками в усіх відносинах в тому числі фізичному та вольовому. Доведено, що протягом кількох десятиліть XIX–XX століття, жіночий спорт набуває своєї інфраструктури та технічну специфіку, стаючи автономним соціокультурним інститутом в рамках жіночого гендеру, де практично не лишилося лише чоловічих видів спорту (співвідношення жінок на Олімпійських іграх 2016 становить 45 %). Визначені історичні передумови виникнення та основні тенденції розвитку жіночого футзалу в Європі, а також методи стимулювання та популяризації жіночого футзалу. Розглянуті передумови організації на проведення першого чемпіонату Європи з жіночого футзалу, проаналізовані групові етапи та фінал чотирьох жіночого Чемпіонату Європи з футзалу, так у відбірковому етапі взяли участь 23 збірних, які в залежності від рейтингу почали турнір або зі стадії попереднього раунду або зі стадії основного раунду, в матчах основного раунду приймали участь 16 команд, які були розподілені методом жеребкування на чотири групи, а до фінальної частини чемпіонату пройшли переможці кожної з груп (Іспанія, Португалія, Росія та Україна). Визначені основні перспективи розвитку даного виду спорту в умовах сьогодення. Доведено, що на сьогоднішній день проводиться активна робота з проведенню заходів в сфері масового футзалу, в рамках якої гравцям допомагають знайти свій рівень, проводиться робота щоб спортивні споруди і умови для гравців, суддів і глядачів відповідали необхідним стандартам. Підтверджено, що розвиток жіночого футзалу відбувається великими темпами, майбутнє цього виду спорту дає безмежні можливості, і УЄФА за підтримки національних асоціацій має намір прискорити стрімкий прогрес жіночого футзалу та встановлювати нові стандарти гри.

Ключові слова: спорт, жінки, футбол, футзал, Чемпіонат Європи, організація, змагання, гра.

З давніх часів жінки боролися за незалежність, свою свободу та рівності прав з чоловіками. Показником розвитку суспільства історично стало вважатися ступінь свободи жінки і її участь в соціальному житті [3, 4]. Останні століття подарували світові чудових учених, мислителів, поетів, художників, скульпторів і спортсменок жіночої статі. В результаті сплеску фемінізму жінки зайняли однакову сходинку поруч з чоловіками не тільки в професійному і моральному світі, але і в бажанні досягти певних фізичних результатів [3, 5].

Наразі рух «жінки за свої права» виникає жіночий спорт, як один із способів активної демонстрації того, що жінки не чим не поступаються чоловікам, а навпроти здатні долати більші фізичні та психічні навантаження, боротися за успіх [5].

Протягом кількох десятиліть XIX–XX ст., жіночий спорт набуває своєї інфраструктури та технічної специфіки, стаючи автономним соціокультурним інститутом в рамках жіночого гендеру [3-5]. Таким чином, на сьогодні можемо побачити, що практично не лишилося лише чоловічих видів спорту, жінки займаються боротьбою, боксом, важкою атлетикою, футболом і навіть футзалом.

Жіночий спорт розвивається досить інтенсивними темпами. Сьогодні жінки приймають участь у світових, континентальних та регіональних першостях, встановлюють рекорди.

Аналізуючи історію спорту, і футзалу в тому числі, можна відслідкувати взаємозв'язок участі жінок в спорті та розвитком жіночого футзалу. Потяг до футболу і футзалу жінок протягом всієї історії залишається високим, однак обмежується соціальними умовностями.

Наразі швидкими темпами в світовій спортивній практиці набуває популярності жіночий футзал. Цей вид спорту, є однією з різновидів футболу і його особливість – це те, що проводиться він переважно в закритих приміщеннях, а також команда нараховує п'ять гравців на полі.

Мета дослідження. Аналіз організаційних основ та тенденцій розвитку жіночого спорту на матеріалі футболу.

Для вирішення завдань дослідження було застосовано такі методи дослідження: аналіз науково методичної літератури, синтез та узагальнення;

порівняння та аналогії; математична статистика.

На сьогодні футбол є одним з найбільш доступних видів спорту, який отримав широке поширення в усьому світі.

Офіційне визнання футболу ФІФА в європейських країнах відбулося на початку дев'яності років двадцятого століття. Однак змагання організовувались переважно серед чоловіків.

Історія розвитку жіночого футболу почалася в 1994-1995 роках. Робота розпочалася іспанським клубом, почалися проводитися ігри між італійських і португальських збірними. Згодом до них долучилися клуби України, Фінляндії та Угорщини [2, 6]. Завдяки невтомній роботі УЄФА і національних асоціацій, які дали необхідні знання суддям, адміністраторам, численним уболівальникам та волонтерам, жіночий футбол пройшов шлях від обнадійливих починань до яскравого розквіту і знайшов цілу армію шанувальників. Дівчата і жінки і далі залучаються до футболу в якості гравців, суддів, волонтерів або просто повних ентузіазму уболівальників.

На сьогодні УЄФА займає чітку позицію по стимулюванню та популяризації жіночого футболу в тих країнах, де цей вид спорту поки недостатньо добре розвинений, а саме спонукає асоціації ставити великі стратегічні і фінансові цілі, рекомендує призначення жінок на відповідальні посади і піклується, щоб кожна асоціація мала свою жіночу лігу [7].

Одним із стимулів популяризації жіночого футболу стало організація та проведення першого Європейського чемпіонату з футболу серед жінок.

Виконавчий комітет УЄФА вирішив засідання в Ньому, що перший в історії Чемпіонат Європи з футболу серед жіночих команд буде проводитися в лютому 2019 року.

Відбірковий турнір Євро-2019 з футболу серед жінок визначив учасників чемпіонату Європи 2019. У відбірковому етапі взяли участь 23 збірних. Залежно від рейтингу вони почали турнір або зі стадії попереднього раунду, або зі стадії основного раунду. Ігри турніру пройшли в 2018 році.

Матчі основного раунду проводились у вересні 2018 року. В ньому приймали участь 16 команд, які були розподілені методом жеребкування на чотири групи. Кожна команда зіграла з кожною іншою командою своєї групи по одному матчу.

Після проведення групового етапу, до фінальної частини чемпіонату Європи 2019 пройшли переможці кожної з груп (рис. 1), після того, як визначилися всі учасники чемпіонату, було визначено місце проведення фінальної частини жіночого Чемпіонату Європи з футболу. Головною ареною чемпіонату став Багатофункціональний комплекс «Гондомар» (Гондомар).

Таким чином, з 14 по 16 лютого 2019 року було проведено перший Чемпіонат Європи УЄФА з футболу для жіночих національних збірних з футболу в Португалії місті Гондомар.

До фіналу чотирьох потрапили жіночі збірні команди Португалії, Росії, України та Іспанії (рис. 1).

Жеребкування фінальної стадії жіночого Євро з футболу відбулася 9 грудня в Casa Branca de Gramido в Валбоне, де методом сліпого жеребу команди були розбиті на півфінальні пари (рис. 2).

Перший півфінальний мат відбувся між Росією та Іспанією, другий між Україною та Португалією, де явна перевага була за командами Іспанії та Португалії (табл. 1).

Найзапекліша боротьба була в матчі за третє місце між командами Росії та України. По ходу першого тайму росіянки вели з комфортною перевагою в два м'ячі і були за крок від третього голу, але замість цього пропустили 2 м'ячі, таким чином доля третього місця вирішувалася в серії пенальті (рис. 2) [2, 6, 7].

Промак української збірної в останньому ударі приніс росіянкам перемогу 3:2, а з нею – бронзу дебютного жіночого Євро з футболу.

Таким чином, результати проведеного чемпіонату засвідчують важливе значення роботи, вико-



Рис. 1. Система відбору жіночих національних збірних команд до фінальної частини Євро 2019 з футболу

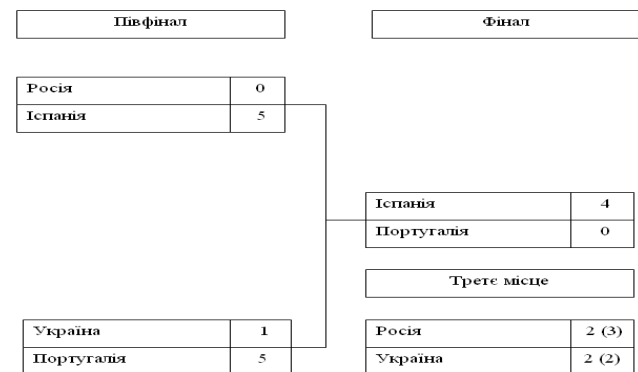


Рис. 2.

наної на території континенту. Що найменше у 16 національних асоціацій є свої структури для розвитку жіночого футзалу, судді, що обслуговують жіночі чемпіонати. Проводиться активна робота по проведенню заходів в сфері масового футзалу.

Таблиця 1

Статистика дій	I півфінал		II півфінал	
	Росія	Іспанія	Україна	Португалія
Голи	0	5	1	5
Удари	6	36	7	47
У створ воріт	0	17	4	19
повз ворота	4	9	2	18
Блоковано	2	10	1	10
Кутові	2	13	1	22

Висновки. На сьогодні жіночий футзал розвиває понад тридцять європейських країнах, з них 23 приймало участь у першому Чемпіонаті Європи серед жінок. Однак, необхідно зауважити що не в усіх країнах його розвиток на належному рівні, тому УЄФА займає чітку позицію по стимулюванню та популяризації жіночого футзалу в тих країнах, де цей вид спорту поки недостатньо добре розвинений, а саме спонукає асоціації ставити великі стратегічні і фінансові цілі, рекомендує призначення жінок на відповідальні посади і піклується, щоб кожна асоціація мала свою жіночу лігу.

На сьогодні Національні асоціації отримують керівництво з просування жіночого футболу та футзалу. Проводиться активна робота по проведенню заходів в сфері масового футзалу, в рамках якої гравцям допомагають знайти свій рівень. Також робиться все, щоб спортивні споруди і умови для гравців, суддів і глядачів відповідали необхідним стандартам. Вочевидь, що жіночий футзал рухається вперед з величезною швидкістю. Майбутнє цього виду спорту дає безмежні можливості, і УЄФА за підтримки національних асоціацій має намір прискорити стрімкий прогрес жіночого футболу та встановлювати нові стандарти гри.

Використана література:

1. Андреев О. С. Организационно-педагогические аспекты развития мини-футбола в Российской Федерации : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Андреев О. С.; Московская гос. акад. физ. культуры. Москва, 2009. 27 с.
2. Павлюк І. С. Перспективи розвитку футзалу в Україні // Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XI Міжнародної конференції молодих вчених, 11–12 квітня. Київ : НУФВСУ, 2018. С. 32-33.
3. Ростигаева А. Н. Проблемы женского спорта / А. Н. Ростигаева, О. В. Савельева // Научное сообщество студентов XXI столетия. Гуманитарные науки: сб. ст. по мат. XXXIII междунар. студ. науч.-практ. конф. – Новосибирск : Изд. «СибАК». – 2015. – № 6(33). – С. 423-427.
4. Соболева Т. С. Формирование полозависимых характеристик у девочек и девушек на фоне занятий спортом : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. СПб., 1997. 25 с.
5. Соболева Т. С. О проблемах женского спорта. *Теория и практика физической культуры*. 1999. № 6. С. 56-63.
6. Сайт Союз европейских футбольных ассоциаций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://ru.uefa.com/insideuefa/football-development/womens-football/index.html>.
7. Сайт Союз европейских футбольных ассоциаций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.uefa.com/womenseuro/>.

References:

1. Andreyev, O.S. (2009). Organizatsionno-pedagogicheskiye aspekty razvitiya mini-futbola v Rossiyskoy Federatsii [Organizational and pedagogical aspects of the development of futsal in the Russian Federation]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow : Moskovskaya gos. akad. fiz. kul'tury [in Rosiya].
2. Pavlyuk, I.S. (2018). Perspektivy rozvytku futzalu v Ukrayini [Prospects for futsal development in Ukraine]. *Proceedings of the XI International Conference: XI Mizhnarodnoyi konferentsiyi molodykh vchenykh «Molod ta olimpiyskyi rukh» – The XI International Conference of Young Scientists «Youth and the Olympic Movement»*. (pp. 32-33). Kyiv : NUFVUSU [in Ukrainian].
3. Rostigayeva, A.N., & Savel'yeva, O.V. (2015). Problemy zhenskogo sporta [Problems of women's sports]. *Nauchnoye soobshchestvo studentov XXI stoletiya – The scientific community of students of the XXI century: Proceedings of the XXXIII International Conference*. (issue № 6(33)), (pp. 423-427). Novosibirsk: «SibAK» [in Rosiya].
4. Soboleva, T.S. (1997). Formirovaniye poloizavisimyykh kharakteristik u devochek i devushek na fone zanyatiy sportom [The formation of sex-dependent characteristics in girls and girls on the background of sports: abstract]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Sankt-Peterburg: StPb [in Rosiya].
5. Soboleva, T.S. (1999). O problemakh zhenskogo sporta [About women's sports issues]. *Teoriya i praktika fizicheskoy kul'tury – Theory and practice of physical education*, 6, 56-63 [in Rosiya].
6. Sait Soyuz yevropeyskikh futbol'nykh assotsiatsiy [Site Union of European Football Associations]. *ru.uefa.com*. Retrieved from <https://ru.uefa.com/insideuefa/football-development/womens-football/index.html/> [in Rosiya].
7. Sait Soyuz yevropeyskikh futbol'nykh assotsiatsiy [Site Union of European Football Associations]. *uefa.com*. Retrieved from <https://www.uefa.com/womenseuro/> [in Shveysariya].

Pavliuk I. S. The organizational framework of the development of women's sports based on the material of the first European Women's Futsal Championship

In the article analyzes the historical development of women's sports in the framework of the socio-political movement of the struggle of women for their rights, as a tool to demonstrate that women are on a par with men in all respects, including physical and volitional. It has been proven that over the course of several decades of the 19th-20th centuries, women's sports acquire their infrastructure and technical specifics, becoming an autonomous sociocultural institution within the framework of women's gender, where there are practically no male sports (women at the 2016 Olympics is 45 %). The prerequisites for organizing and holding the first European Women's Futsal Championship are considered. The group stages and the final of the four European Women's Futsal Championships were analyzed, so 23 teams took part in the qualifying stage, which, depending on the rating, started the tournament either from the preliminary round or from the main round stage, 16 teams took part in the main round matches distributed by draw to four groups, and the winners of each group (Spain, Portugal, Russia and Ukraine) went to the final part of the championship. The main prospects for the development of this sport in today's conditions are determined. It has been proven that today active work is being carried out to conduct activities in the field of mass futsal, in which players are helped to find their level, work is being done to ensure that sports facilities and conditions for players, referees and spectators meet the necessary standards. The rapid development of women's futsal has been confirmed, the future of this sport provides unlimited opportunities, and UEFA, with the support of national associations, intends to accelerate the rapid progress of women's futsal and set new standards for the game.

Key words: sports, women, futsal, European Championship, organization, competitions, game.

УДК 37.013.77

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.20>

Панасенко А. В.

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ОВОЛОДІННЯ
ІНОЗЕМНОЮ ЛЕКСИКОЮ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
СТУДЕНТАМИ-БАКАЛАВРАМИ ФІНАНСОВОГО ПРОФІЛЮ**

Дослідження ґрунтується на результатах теоретичного аналізу робіт із психології, педагогіки, нейропсихології та психолінгвістики. У статті розглянуто наукові підходи (когнітивний і діяльнісний) щодо розуміння основ засвоєння іноземної лексики за професійним спрямуванням студентами-бакалаврами фінансового профілю, визначено найбільш важливі складники оволодіння профільним іноземним лексичним матеріалом. Актуальність обґрунтовується низьким рівнем володіння іноземною лексикою, причиною чого є психологічна неготовність до іноземного мовлення та недовготривалість у пам'яті мовця іноземних лексичних одиниць як таких, якими не послуговуються відповідно до завдань і стратегій мовленнєвої діяльності. На основі результатів дослідження окреслено особливості вивчення іноземної мови для фахівців фінансового профілю, подано поетапність розумових дій та послідовність оволодіння мовленнєвими лексичними навичками на шляху досконалого засвоєння іноземної лексики студентами-бакалаврами. Доведено, що іноземний динамічний стереотип відіграє важливу роль у навчанні майбутніх фінансистів. Розглянуто специфічні характеристики «покоління Z» як здобувачів освіти.

Теоретичний аналіз джерел із теми дослідження дав змогу окреслити психолого-педагогічні рекомендації щодо оволодіння іноземною лексикою за професійним спрямування студентами фінансового профілю, а саме: урахування особливостей функціонування психічних процесів потенційного мовця; індивідуальний підхід до кожного студента; атмосфера позитиву в аудиторії, спрямованість на успіх під час виконання завдань; необхідність навчання іноземної лексики у професійно орієнтованому середовищі; засвоєння іноземної мови без залучення рідної; цілеспрямованість навчання, внутрішня вмотивованість студента до оволодіння іноземною мовою; структурований розподіл вправ у часовому інтервалі; постійний моніторинг результатів навчання; організація освітнього процесу в умовах сучасного інформаційного середовища.

Ключові слова: лексика, лексична одиниця, іноземна лексика, іноземна лексика за професійним спрямуванням, іноземний динамічний стереотип, мовленнєва діяльність, мотивація, «покоління Z».

Українське суспільство прагне до широкомасштабних змін у більшості сфер життєдіяльності. Світовий науково-технічний прогрес вимагає від особистості ХХІ століття вміння швидко адаптуватися до стрімких економічних змін, бути психологічно готовим до нових умов життя. Вища професійна освіта в Україні особливо потребує ґрунтового реформування. Адже основою формування загальножиттєвих компетентностей в усьому світі є освітні послуги, ключовим завданням яких є підготовка майбутнього фахівця з фінансів, банківської справи та страхування до динамічних умов соціального середовища, набуття соціальних навичок (soft skills), оволодіння комунікативними компетентностями, й іноземними фаховими зокрема.

Перший освітній англійський професійний індекс (The Education First English Proficiency Index (EF EPI)) ідентифікує володіння англійською мовою як базову вимогу сьогоденної глобальної економіки. У документі стверджується, що ведення переговорів із торговими партнерами їхньою ж мовою – це не лише технічна необхідність, але й основа побудови довгострокових взаємовідносин [14].